

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

12 juni 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2003**

VERSLAG

**namens de Verenigde Commissies voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
en voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
uitgebracht door de heer Jos De Meyer
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid :

Voorzitter : de heer Gilbert Vanleenhove.

Vaste leden :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Karlos Callens, Julien Demeulenaere, mevrouw Claudine De Schepper, de heer Gilbert Van Baelen ;

de heren Pieter Huybrechts, Julien Librecht, Joris Van Hauthem ;

mevrouw Hilde Claes, de heer André Van Nieuwkerke ;

de heer Ludo Sannen ;

de heer Dirk De Cock.

Plaatsvervangers :

mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Mieke Van Hecke, mevrouw Ingrid van Kessel ;

de heren Frans De Cock, Karel De Gucht, André Denys, Cis Schepens ;

mevrouw Marijke Dillen, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Roland Van Goethem ;

de heren Lucien Suykens, Robert Voorhamme ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Kris Van Dijk.

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Jan Laurys, Eddy Schuermans, N... ;

de heren Frans De Cock, Didier Ramoudt, Guy Sols, Marc van den Abeelen ;

de heren Mathieu Boutsen, Jan Penris, Roland Van Goethem ;

de heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

mevrouw Veerle Declercq ;

de heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jef Van Looy ;

de heren Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau, Jul Van Aperen ;

de heren Jean Geraerts, Miel Verrijken, Frans Wymeersch ;

de heren Carlo Daelman, Leo Peeters ;

de heer Flor Ory ;

de heer Jan Loones.

Zie :

19-A (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata

– Nr. 2 : Amendementen

– Nr. 3-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 3-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

– Nr. 3-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 3-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

– Nr. 3-E : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

– Nr. 3-F : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

– Nr. 3-G : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

– Nr. 3-H : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

– Nr. 3-I : Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

– Nr. 3-J : Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

12 (2002-2003)

– Nr. 1 : Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

17 (2002-2003)

– Nr. 1-A : Algemene toelichting

– Nr. 1-B : Toelichting per programma

– Nr. 1-C : Meerjarenbegroting 2003-2006

20-A (2002-2003)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

I.	Toelichting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening.	4
II.	Toelichting door mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming.	9
III.	Algemene bespreking.	11
IV.	Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen.	12
1.	Decreetsbepalingen.	12
2.	Begrotingstabel.	12

DAMES EN HEREN,

De Verenigde Commissies voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid en voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme hebben de hun toegewezen decreetsbepalingen en programma's van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003, voor wat het deel wetenschapsbeleid betreft, besproken tijdens de vergadering van 27 mei 2003.

I. TOELICHTING DOOR DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, INNOVATIE, MEDIA EN RUIMTELIJKE ORDENING

De regering is op dit ogenblik bezig met de uitvoering van een ambitieus programma voor de periode 2001/2003, in het kader van een inhaalbeweging op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. In het kader van deze begrotingsbespreking is het nuttig alle kredieten met betrekking tot wetenschapsbeleid opnieuw te bekijken. Uit een optelsom van al die kredieten blijkt dat het initieel totaalbedrag in de begroting 2002 1.061 miljoen euro bedroeg, terwijl er in 2003, na budgetcontrole 1.178 miljoen euro ter beschikking is. Van dat bedrag wordt 684 miljoen euro besteed aan onderzoek en ontwikkeling. Er is ten opzichte van de initiële begroting een stijging met 117 miljoen euro, waarvan 92 miljoen euro voor zuiver onderzoek en ontwikkeling. Daarmee wordt ook ruim tegemoetgekomen aan de vragen die ook in deze commissies werden gesteld, bij de begrotingsbesprekingen in november 2002.

1. De vier excellentiepolen

De minister wenste een aantal belangrijke instrumenten te creëren om onderzoek en ontwikkeling gestalte te geven. Het gaat daarbij om de vier excellentiepolen, die ondertussen belangrijke stappen in hun ontwikkeling zetten.

1. Flanders Drive

Flanders Drive is inmiddels opgericht en operationeel bij het testcentrum van Ford in Lommel. De Raad van Bestuur is samengesteld en functioneert. De eerste initiatieven zijn genomen met betrekking tot de sectoren. Dit initiatief is zijn doelstellingen in snel tempo aan het invullen. De infrastructuur wordt nu in orde gebracht. Flanders Drive wordt meer en meer bekend bij alle mogelijke toe-

leveranciers van de automobielsector. Uit het operationeel worden van Flanders Drive blijkt de nadrukkelijke ambitie om de nodige stimuli te geven op het vlak van onderzoek en ontwikkeling in de automobielsector in Vlaanderen. Dat is belangrijk voor de verankering van de sector van de auto-assemblage. Het is immers de stelling van de minister dat Vlaanderen moet proberen de bedrijven te verankeren door kennis, en niet zozeer door kapitaalsinjecties. Flanders Drive heeft ook reeds apparatuur aangekocht en geïnstalleerd op universitaire campussen.

2. Vlaams Huis van de Logistiek

De situering van het initiatief tot oprichting van het Vlaams Huis van de Logistiek en de initiatiefnemers werd door hen als volgt verwoord : *“De logistieke sector in Vlaanderen heeft een belangrijke rol te vervullen in de wereldwijde, globale en snelveranderende logistieke markt. In dit kader is er een dringende behoefte aan het professioneel ondersteunen van de logistieke dienstverleners en het aantrekkelijk maken van Vlaanderen voor nieuwe (globale) logistieke dienstverleners. Op die manier kan Vlaanderen zich nog sterker positioneren als ideale vestigingsplaats voor bedrijven die hun producten willen verdelen over de Europese markt”.*

De beslissing van de Vlaamse regering van 14 december 2001 luidde als volgt :

(De Vlaamse regering beslist)

- *‘haar goedkeuring te hechten aan het integrale concept van het Vlaams Huis van de Logistiek, zoals opgenomen in de toenmalige beleidsnota ‘Vlaams Huis van de Logistiek’ zoals opgemaakt door de initiatiefnemers*
- *een subsidie toe te kennen van 10 miljoen BEF voor de opstart van het Vlaams Huis van de Logistiek aan de Universiteit Antwerpen, die optrad als contracterende partij*
- *een definitieve beslissing te nemen omtrent de verdere ondersteuning van dit initiatief en de modaliteiten op basis van de door de initiatiefnemers te leveren resultaten en rapporten, en de voorziene evaluatie ervan door IWT-Vlaanderen’*

Op 17 januari 2003 keurde de Vlaamse regering de definitieve oprichting goed en op 21 maart 2003 werd de Raad van Bestuur aangesteld. De officiële opening vond plaats op 6 mei 2003.

Het Vlaams Huis van de Logistiek wordt één van de pijlers om de logistieke sector in Vlaanderen te ondersteunen. Het dient een zelfstandig opererende organisatie te worden beheerd door de sector zelf.

Kennisvergaring en innovatie enerzijds en promotie anderzijds vormen dan ook de twee hoofdpodochten van het Vlaams Huis van de Logistiek. Daarnaast worden nog drie andere opdrachten onderscheiden :

- kennisoverdracht via seminars, lessenreeksen, leerstoelen, enzovoort ;
- begeleiden van bedrijven ;
- Vlaamse Logistiek Forum.

Door kennisvergaring, innovatie en kennisoverdracht moet het Vlaams Huis van de Logistiek de logistieke sector in Vlaanderen ondersteunen in het streven naar volwaardig Supply Chain Management en logistieke uitmuntendheid. Het begeleiden van de logistieke sector in Vlaanderen in het gebruik van innovatieve methodologieën en technologieën maakt eveneens volwaardig deel uit van de opdracht.

Het Vlaams Huis van de Logistiek gaat van start met een vaste kern van 12 personeelsleden, waarvan 1 algemeen directeur, 1 directeur research (met 5 experts) en 1 directeur business development (met 2 marketingmedewerkers). De administratie wordt gedaan door een office manager, bijgestaan door een administratief medewerker. Deze kern wordt bereikt in 2004.

Het budget van het Vlaams Huis van de Logistiek voor de periode 2003-2007 bedraagt 11.125.000 euro.

3. Flanders' Mechatronics Technology Centre VZW

Om het hoofd te bieden aan de spectaculair groeiende technologische uitdagingen op de wereldmarkt van machinebouw en mechatronica, hebben een aantal speerpuntbedrijven het samenwerkingsverband *Flanders' Mechatronics VZW* opgericht. Met zijn huidige vijftien leden uit het bedrijfsleven (Atlas Copco, Barco Machinebouw, Bekaert Engineering, Case New Holland, Daikin, EADS-Oostkamp, Egemin, Gilbos, Hansen Transmissions, LVD, Picanol, Packo, Pattyn, Spicer Off-Highway en Van De Wiele), Agoria en ISB, hebben zij besloten een project uit te werken voor een volwaardig innovatieplatform voor mechatronicabedrijven in Vlaan-

deren, bestaande uit netwerking, kennisopbouw, innovatie-sensibilisatie en engineeringssupport.

Deze groep van bedrijven wil tot de top behoren inzake machinebouw, in hun niche. De vijftien bedrijven stellen zo'n 18.000 werknemers tewerk, waarvan 13.000 rechtstreeks actief in de mechatronica. Op economisch vlak zijn die bedrijven internationaal zeer actief. Aldus dragen zij sterk bij tot het competitief imago van Vlaanderen. De doelstelling is al de bedrijven in het netwerk te betrekken en hun competitiviteitspositie internationaal minstens te behouden en waar mogelijk te verstevigen.

Teneinde de activiteiten van kennisopbouw duidelijk af te lijnen zal door het samenwerkingsverband *Flanders' Mechatronics VZW* met bredere missie een afzonderlijke *VZW Flanders' Mechatronics Technology Centre* worden opgericht. Het centrum werkt in symbiose met de KUL (afdeling PMA) en het WTCM, die een deel van hun activiteiten overhevelen naar het centrum. Het doel is dat centrum op een termijn van 5 jaar op Europees topniveau te positioneren met dertig onderzoekers, inclusief degenen die vanuit andere centra in projecten worden betrokken.

Door basis- en toegepast onderzoek moet een kritische massa bereikt worden in drie geselecteerde hoofdthema's :

- *Sensoren en microsystemen* : een nieuwe generatie sensoren kondigt zich aan met hoge lokale intelligentie, eventueel uitgebreid met een ingebouwde actuator tot een volwaardig microsysteem. Enerzijds staan hier de ontwikkeling van nieuwe componenten, samen met interfacing en calibratie centraal, anderzijds zullen voor de MEMS (Micro-ElectroMechanical Systems) zowel de toepasbaarheid als de produceerbaarheid moeten worden onderzocht.
- *Hoogperformante modulaire machines* : marktonderzoek toont aan dat een hogere graad van flexibiliteit met steeds hogere snelheden en precisie gevraagd wordt. Slechts door nieuwe machinestructuren met maximale modulariteit kan hierop ingespeeld worden. Betere ontwerpmethododes, performantere aandrijvingen & sturingen, samen met sterkere communicatiesystemen – binnen de machine en op afstand –, zijn hier de prioritaire thema's.
- *Mechatronica als bouwsteen van het concept digitale fabriek van de toekomst* : toekomstconcepten voor fabrieksorganisatie voorzien dat alle

processen volledig digitaal zullen verlopen en aan elkaar gekoppeld worden : van verkoop en ontwerp tot fabricage, aankoop, logistiek, administratie en service na verkoop. Zowel het ontwerpproces, als de karakteristieken van de machines zelf, moeten in dit concept passen. Kernwoorden zijn hier : digitale procesbewaking, integratie van datastromen en mens/machine-interfaces voor de toekomst (virtual reality, augmented reality).

De activiteiten van het centrum zullen bestaan uit volgende onderdelen :

- opbouwen en up to date houden op wereldniveau van de technologische competenties in de geselecteerde domeinen ;
- collectieve projecten van kennisopbouw, waarin minimaal 3 bedrijven participeren en 50 percent van de kosten dragen ;
- projecten die specifiek op toepassing bij bedrijven zijn gericht, in het verlengde van de projecten kennisopbouw ;
- contractonderzoek voor particuliere bedrijven, die dit volledig zelf financieren ;
- deelname aan Europese projecten (100 percent Europese fondsen).

Het budget voor 5 jaar bedraagt 11.145.000 euro.

4. Incubatiepunt Geo-informatie

De laatste gesprekken voor de installatie van het Incubatiepunt Geo-informatie zijn aan de gang. Een aantal knelpunten met GIS-Vlaanderen zijn doorgepraat en opgelost, zodat dit dossier nog voor het zomerreces kan worden voorgelegd aan de Vlaamse regering.

2. Het innovatiepact 29 maart 2003

Vlaanderen wil op verschillende terreinen tot de top van de Europese regio's behoren. Het heeft zich op vele terreinen in die top genesteld.

Op 23 en 24 maart 2000 nam de Europese Raad van Lissabon een 'algemene strategie' aan om tegen 2010 'de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld' te worden. Tijdens zijn voorjaarstop in Barcelona in 2002 heeft de Europese Raad die ambitie verder geconsolideerd door het vastleggen van een Europese

O&O-norm op drie percent van het BBP, die de lidstaten tegen 2010 moeten benaderen. Het innovatiepact legt vast hoe de drie percent doelstelling in Vlaanderen in 2010 zal worden behaald. Overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen onderschrijven hierin elk hun deel.

De overheid engageert zich concreet om jaarlijks 60 miljoen euro extra vrij te maken voor innovatie. De nadruk op een administratieve vereenvoudiging en een stroomlijning van de procedures zal ook in de toekomst behouden blijven. De Vlaamse regering wil in overleg met de betrokkenen op het terrein de steunmechanismen verder verfijnen en aanvullen als dat nodig blijkt.

Van het bedrijfsleven wordt verwacht dat het de hoofdmoot van de doelstelling waarmaakt. Onze bedrijven nemen van de drie procent twee procent voor hun rekening terwijl de overheid zijn aandeel verder zal laten groeien tot een procent van het bruto regionaal product. Die verhouding is in lijn met de aanbeveling van de Europese Unie. De ondertekenaars van het pact vertegenwoordigen zeker het hele Vlaamse bedrijfsleven en moeten borg staan voor de inzet van hun leden om aan die groei te werken.

Van de derde groep, de onderzoekers aan onze universiteiten en in de onderzoeksinstellingen, wordt verwacht dat zij eerst en vooral verder kwaliteitsvol en internationaal vooraanstaand onderzoek verrichten. De Vlaamse regering heeft ervoor geopteerd om de financiering van het onderzoek in Vlaanderen meer en meer te koppelen aan de output ervan. Dat wordt ook bevestigd in het innovatiepact. De minister gelooft dat op die manier de bijdrage die vanuit de onderzoekswereld naar de bredere maatschappij moet gaan zo efficiënt mogelijk wordt georganiseerd. Voor het meer academische onderzoek zal de wetenschappelijke uitmuntendheid de doorslag geven terwijl voor het meer technologisch gerichte basisonderzoek ook criteria inzake valorisatie mee in ogenschouw worden genomen.

Daarnaast worden in het innovatiepact nog enkele bijzondere acties opgenomen omtrent opleiding, fiscale maatregelen, Vlaamse en internationale samenwerking. De ondertekenaars beloven ook verder te werken aan de uitbouw van het maatschappelijk draagvlak voor een wetenschap- en innovatiebeleid. Een op innovatie gerichte cultuur in alle Vlaamse maatschappelijke geledingen creëren moet een duurzame doelstelling zijn.

Deze verschillende engagementen van de overheid, het bedrijfsleven en de kennisinstellingen worden gekoppeld aan een aantal organisatorische afspraken. Samen vormen zij de basis waarrond het innovatiebeleid de komende jaren zal gebouwd worden. Dat zal vanaf nu worden opgevolgd en het groeipad zal worden vastgelegd in een jaarlijkse innovatienorm die de leidraad moet zijn.

De vernieuwde Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid heeft onmiddellijk een belangrijke opdracht. Voorzitter Karel Vinck en de raadsleden zullen zich, volgens de minister, ongetwijfeld perfect kwijten van deze taak.

3. Verschuivingen bij de budgetcontrole 2003

1. Wetenschapspopularisering : de nieuwe beheersovereenkomst van SFTI

- basisallocatie : 71.1 – 33.03 Subsidies aan de stichting FTI **5.082 NGK** (in 1000 euro)

Initieel :	2.132
Compensatie vanuit	
71.1 BA 1203	1.200
(acties uit het actieplan wet popularisering van wetenschap techniek en technologische innovatie)	
71.3 BA 4102	
71.3 BA 9911	1 750
(dag van de technologie, indexering dotatie en machtiging IWT Vlaamse regering)	
Totaal :	5.082
(ook de betalingsmiddelen werden evenwaardig gecompenseerd)	

De nieuwe overeenkomst die nog moet worden goedgekeurd door de Vlaamse regering, dient ter vervanging van de drie bestaande overeenkomsten (de overeenkomst met SFTI, de overeenkomst in het kader van het actieplan wetenschapsinformatie, de uitbating van het doecentrum technopolis). In het voorstel van de nieuwe overeenkomst worden die drie overeenkomsten vervangen door één beheersovereenkomst. De budgettaire stijging is niet groot. Enerzijds is er een inhaaloperatie indexering van de werking en anderzijds is er een eenmalig budget voorzien voor de organisatie dag van de technologie.

2. Wetenschapspopularisering : de nieuwe overeenkomst met de Vlaamse volkssterrenwachten

- basisallocatie : 71.1 BA 3301 Subsidies met betrekking tot de popularisering van wetenschap

pen en technologie en technologische innovatie aan structurele partners (in 1000 euro)

Initieel : GVK : 409	Aangepast GVK : 568
GOK : 409	GOK : 610

- Basisallocatie 71.1 BA 52.01 investeringssubsidies aan de Vlaamse volkssterrenwachten

Initieel : 0 nieuwe allocatie	Aangepast : GVK 70
	GOK 63

Alles gecompenseerd vanuit : 71.1 BA 1203 Popularisering van wetenschap techniek en technologische innovatie ten behoeve van de nieuwe beheersovereenkomst met de Vlaamse volkssterrenwachten.

De verhoging van de middelen is te wijten aan twee factoren. Enerzijds kunnen de sterrenwachten één voor één een investering doen. Dit teneinde hun infrastructuur op peil te houden, anderzijds is in Oost-Vlaanderen de sterrenwacht Armand Pien toegetreden. Dit wil zeggen dat elke provincie nu vertegenwoordigd is in de overeenkomst.

3. Onderzoek aan de hogescholen

71.4 Ba 41 04 Dotatie voor het onderzoek aan de hogescholen (beter bekend als HOBU-fonds) **5949 GVK en 5941 GOK** (in 1000 euro)

Initieel : GVK : 2949	Aangepast : GVK 5949
GOK : 4200	GOK 5941

Het HOBU-fonds is voor wat de oproep 2003 betreft aldus op zijn oorspronkelijke budget gebracht. Een nieuw reglementair kader wordt uitgewerkt voor de opvolger van HOBU vanaf 2004. Het geheel zal complementair zijn aan het nieuw initiatief van de minister van onderwijs (zie ook 71.4 BA 33.05 Subsidies projectmatig wetenschappelijk onderzoek PWO waar bij de begrotingsopmaak 2003 de middelen voor werden overgeheveld uit de BA van HOBU).

De compensatie ten belope van 1.011.000 euro gebeurde op 71.1 BA 1206 (Allerhande subsidies mbt het Vlaams elektronisch netwerk). Er worden in 2003 geen middelen uitgetrokken voor de uitbouw Vlaams elektronisch netwerk. De inhaaloperatie voor de hogescholen (2002 en 2003) was een succes en is voltooid. Een actie waarbij een netwerk wordt geïmplementeerd eventueel in samenwerking met BELNET wordt momenteel onderzocht en eventueel in de begroting 2004 opgenomen. De rest (1.898.000 euro) werd gecompenseerd op de mach-

tiging Vlaamse regering van het IWT 71.30 BA 99.11 en dotatie IWT Ba 71.30 Ba 41.02

4. Verschuiving van betalingsmiddelen

- Vanuit de dotatie IWT 71.3 41.01 (dotatie IWT-Vlaanderen voor projecten op initiatief van de bedrijven en innovatiesamenwerkingsverbanden) werd 6.191.000 euro en vanuit 71.3 41.02 (technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse regering) 2.587.000 euro betalingsmiddelen overgeheveld naar ondermeer :

71.4 BA 12.30 Strategisch basisonderzoek 1.263.000 euro

71.3 BA 41.04 Dotatie IWT voor innovatieve mediaprojecten 3.643.000 euro

71.4 BA 12. 30 Generisch Basisonderzoek 3.653.000 euro

71.4 BA 41.04 dotatie IWT onderzoek aan de hogescholen 1.411.000 euro

4. Projecten die via het FFEU worden geïmplementeerd

1. Impulsfinanciering Wetenschappelijke apparatuur aan Vlaamse universiteiten (20 à 25 miljoen euro)

Uit de begrotingsoverzichten van de Vlaamse universiteiten blijkt dat over de laatste 10 jaar geen of quasi geen investeringen gebeurden met werkmiddelen in zware apparatuur. De sterke stijging van de onderzoeksfinanciering via de tweede, derde en vierde geldstroom heeft er evenmin toe bijgedragen dat de noodzakelijk apparatuur uitgebreid of vernieuwd werd. In het kader van algemene wetenschappelijke orientaties zoals genomics, nanotechnologie, proteomics enzovoort is geavanceerde apparatuur een absolute noodzaak. Een snelle eenmalige inhaalbeweging voor zware apparatuur zou toelaten een relatieve achterstand in een aantal domeinen om te zetten in een strategische voorsprong.

De universiteiten hebben een gemeenschappelijk voorstel gedaan voor grote apparatuur :

- elke universiteit organiseert zelf oproep en selectie van de voorstellen, via een eenvormige procedure ;

- een comité bestaande uit de rectoren of hun afgevaardigden kijken interuniversitair naar overlappingen en mogelijke samenwerking ;

- een gemeenschappelijk voorstel wordt ter voordracht aan de Vlaamse regering voorgelegd aan de bevoegde minister ;

- de verdeling gebeurt op basis van de BOF-sleutel (gemiddelde van de laatste vijf jaar) en de apparatuur heeft een kostprijs van meer dan 1 miljoen euro.

Timing, oproep en selectie vinden nog dit jaar plaats.

2. VIB

Voor het VIB geldt een gelijkaardige argumentering als voor IMEC. Biotechnologie is op een scharnierpunt gekomen waarin competitiviteit van Vlaanderen in deze sector in belangrijke mate zal worden vastgelegd.

Globaal zijn een zevental factoren van pivotaal belang in de ontwikkeling van een competitieve biotechomgeving : ontwikkeling en diffusie van technologie, humaan kapitaal, ondernemerschap, kapitaal, transparante regelgeving en beschikbaarheid van geschikte infrastructuur. Voor de meeste van die factoren beschikt Vlaanderen over duidelijke troeven. Het schrijnend gebrek aan geschikte infrastructuur is echter een erg zwakke schakel en zet een ernstige rem op de doorgroei van de biotechsector.

Er ligt een voorstel van het VIB in die zin op tafel. Dat voorstel wordt nog bediscussieerd en zal worden gefinaliseerd.

3. Breedbandonderzoekscentrum

Een deel van de kosten voor het Breedbandonderzoekscentrum zal via het FFEU worden betaald. Het is te vroeg om hierop een bedrag te kleven.

Breedbandcommunicatie is een belangrijke hefboom bij de uitbouw van de toekomstige informatiemaatschappij. Om de Vlaamse samenleving efficiënt om te vormen naar dergelijke informatiemaatschappij en om de concurrentiële positie van Vlaanderen binnen het breedbandgebeuren voor de toekomst veilig te stellen, is het belangrijk voldoende aandacht te besteden aan Onderzoek en Ontwikkeling in dit domein.

Dit initiatief beoogt dan ook de oprichting van een interdisciplinair en programmagedreven onderzoekscentrum, dat de in Vlaanderen beschikbare, maar op dit ogenblik over verschillende onderzoeksgroepen verspreide competenties samenbrengt in een virtuele organisatievorm met het oog onderzoek te verrichten over het geheel van de aspecten die de ontwikkeling van breedbanddiensten mogelijk moeten maken. Dit omvat zowel technologische aspecten met betrekking tot de ontwikkeling van de diensten (en inhoud) en de ondersteunende netwerkbeheers en -architecturale aspecten, als het onderzoek naar de maatschappelijke en menselijke aanvaarding, inclusief het business model en de regelgeving. Onderzoek naar componenten en louter hardwarematige aspecten worden uitgesloten. Het onderzoekscentrum zal verder ook een testlabo ter beschikking stellen waarbinnen bedrijven (en KMO's in het bijzonder) hun ontwikkelde applicaties kunnen uittesten voor ze die in het netwerk lanceren. Het onderzoekscentrum zal zijn resultaten ter beschikking stellen van zowel de overheid als van de bedrijfswereld.

5. Stand van zaken met betrekking tot het Landbouwkundig onderzoek

De Vlaamse regering heeft de selectie van de projectoproep 2003 voor de projecten landbouwkundig onderzoek goedgekeurd. In totaal werden 70 aanvragen ingediend waarvan 22 projectverlengingen en 48 nieuwe aanvragen.

Als overgangsmaatregel werd voor deze oproep een aparte rangschikking opgemaakt voor de verlengingen. De projectverlengingen met een totaal-score van 6/10 op zowel de wetenschappelijke als op de utilisatie als komen voor subsidiëring in aanmerking. Binnen de beschikbare budgettaire enveloppe komen vervolgens de meest gunstig gerangschikte nieuwe projectaanvragen in aanmerking voor steun.

Vijftien projectverlengingen werden goedgekeurd voor een bedrag van 5.063.094 euro. Zeven verlengingen voldeden kwalitatief niet.

Elf nieuwe projecten werden goedgekeurd voor een bedrag van 4.187.799 euro. Zes projecten werden niet gesteund wegens het gebrek aan middelen (wachtlister), en dertig voldeden kwalitatief niet.

De proeftuinen en centra hebben het zeer slecht gedaan in deze oproep. Enkel het PCF in Gorsem is erin geslaagd een verlenging te krijgen. De anderen vallen uit de boot.

Het is duidelijk dat die proeftuinen en centra niet bij machte zijn zich te handhaven in dit competitieve kader. De oorzaken hiervan moeten onderzocht worden in samenwerking met de betrokkenen. Omwille van het groot sociaal passief dat ontstaat, zal een overgangsmaatregel uitgewerkt worden.

II. TOELICHTING DOOR MEVROUW MARLEEN VANDERPOORTEN, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS EN FORMING

De minister verklaart bij wijze van inleiding dat bijna alle elementen met betrekking tot het wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid die zijn opgenomen in het regeerakkoord, uitgevoerd of in een vergevorderd stadium van uitvoering zijn.

Zij vervolgt dat de Vlaamse overheid vandaag over een transparant geheel van instrumenten beschikt om zijn grensverleggend en basisonderzoek te financieren. Om het grensverleggend onderzoek te ondersteunen, zijn er enerzijds het FWO-Vlaanderen dat zijn middelen verdeelt op basis van interuniversitaire competitie en anderzijds het Bijzonder Onderzoeksfonds waar elke universiteit over beschikt.

Bij het begin van deze legislatuur heeft de Vlaamse regering ervoor geopteerd zoveel mogelijk de kleine afzonderlijke financieringskanalen af te bouwen en – al dan niet met behoud van hun bestemming – toe te voegen aan bestaande mechanismen. Zo werden bijvoorbeeld aan het BOF de middelen voor de internationale wetenschappelijke samenwerking toegevoegd. Tevens werd de structurele financiering van het BOF verhoogd. Gekoppeld aan een meer performante gedreven interuniversitaire verdeling van de overheidsbijdrage aan de Bijzondere Onderzoeksfonds, heeft dit ongetwijfeld de regelgeving vereenvoudigd, de bureaucratie verminderd en de transparantie en de slagkracht van de financiering vergroot.

Voor onderzoek dat gepositioneerd is tussen het grensverleggend onderzoek en de technologische ontwikkeling werd het bestaande programma omgevormd tot een financieringskanaal voor strategisch basisonderzoek. Dit instrument beoogt het financieren van onderzoek waarvan de resultaten op een periode van 5 tot 10 jaar in meer dan één toepassing kunnen worden gebruikt. Met deze middelen worden zowel projecten met een economische als een maatschappelijke finaliteit ondersteund die worden voorgesteld door Vlaamse bedrijven, onderzoeksinstituten, universiteiten en hogescholen ;

deze laatsten wel in samenwerking met de universiteit uit hun associatie.

Om de capaciteit inzake toepassingsgericht onderzoek te versterken, heeft zij samen met minister Van Mechelen in de loop van de voorbije maanden in overleg met de universiteiten een voorstel uitgewerkt om in de schoot van elke universiteit een Fonds voor Kennisoverdracht op te richten.

Dit Fonds moet elke universiteit toelaten, eventueel in samenwerking met de hogescholen en met andere O&O-actoren, een beleid te voeren dat gericht is op het opbouwen van een portefeuille aan toepassingsgerichte kennis met een maatschappelijke of economische relevantie in het continuüm tussen strategisch basisonderzoek en technologische innovatie waarbij ze over de bijhorende eigendomsrechten beschikt. De universiteiten zullen dus opties moeten nemen waarbij domeinen waarin ze een kwalitatief hoogstaand potentieel hebben opgebouwd en/of een toonaangevende positie wensen in te nemen, worden versterkt. Dit beleid dient harmonieus aan te sluiten bij het valorisatiebeleid van de instelling en haar interfacewerking en moet uiteindelijk leiden tot een valorisatie van de opgebouwde kennis. Hiervoor kunnen de universiteiten samenwerken – bijvoorbeeld in het kader van het Europees Kaderprogramma maar ook binnen programma's die bedrijven zelf opzetten en financieren – met het bedrijfsleven, de overheid en de non-profit sector ; of zelf spin-off bedrijven oprichten.

Dit Fonds is aanvullend aan het financieringskanaal voor strategisch basisonderzoek omdat het bijdraagt aan de opbouw van een kennispotentieel in de schoot van de Vlaamse universiteiten en hogescholen die dan verder op Vlaams niveau in competitie treden met andere O&O-actoren. Zij zal dit voorstel samen met minister Van Mechelen zo snel mogelijk aan de Vlaamse regering voorleggen om het begin 2004 op te starten.

Hiermee beschikt Vlaanderen over vier complementaire instrumenten die niet alleen de kennisontwikkeling moeten stimuleren maar ook de kennisoverdracht en – samen met de vernieuwde ondersteuning van de universitaire interfacediensten – de valorisatie.

Het beleidsrelevant onderzoek neemt in dit geheel een specifieke plaats in. Het heeft een deels strategisch, deels toegepast karakter. Bovendien is de overheid niet alleen financierder maar ook afnemer van de resultaten. Dit vertaalt zich in de opdeling van de financiële middelen in twee componenten. Enerzijds een budget waarover elke minister

beschikt en dat vooral wordt aangewend voor kortlopende opdrachten en anderzijds middelen die op niveau van de Vlaamse regering worden beheerd om in strategisch belangrijke sectoren langlopend beleidsrelevant onderzoek te financieren. Hiermee worden thans 13 steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek betoelaagd. Naast lange termijn onderzoek moeten deze steunpunten ook beleidsmatig de bevoegde ministers en de betrokken administraties ondersteunen. Deze benadering heeft een voorheen erg versnipperde besteding van middelen gestroomlijnd.

Naast de algemene beleidsmatige toelichting is er de concrete budgetcontrole. Die heeft vooral tot doel na te gaan of de vooropgestelde plannen kunnen worden uitgevoerd en of bepaalde bijstellingen noodzakelijk zijn.

Soms zijn deze bijstellingen bepaald door externe factoren of elementen die een gevolg zijn van beslissingen geldend voor het geheel van de Vlaamse Gemeenschap. Een typisch voorbeeld hiervan zijn de gegevens rond de evolutie van het inflatieritme.

Een andere deelfactor is de grootte van de ordonanceringskredieten. Zeker voor wetenschapsbeleid, waar in veel sterkere mate dan in onderwijs wordt gewerkt met gesplitste kredieten omwille van de meerjarigheid van een aantal programma's, moet er een controle gebeuren van de betalingskredieten.

In het programma 71 zijn hiervan meerdere voorbeelden terug te vinden. Enkele voorbeelden van aanpassing van de betalingskredieten zijn te vinden bij het aflopende programma internationale wetenschappelijke samenwerking (PR. 71.02 BA 12.24), het programma voor het generische basisonderzoek (PR. 71.40 BA 12.28) waar er voor 3 miljoen euro aan betalingskredieten bijkomend moet voorzien worden enz. Er kunnen voorbeelden gegeven worden van zowel verhogingen als verlagingen. Beleidsmatig leiden zij uiteraard niet tot wijzigingen ; het zijn dus technisch noodzakelijke correcties.

Een eerste meer inhoudelijk facet dat cijfermatig in deze budgetcontrole tot uiting komt is de evolutie rond het Vlaams Elektronisch Netwerk. In samspraak met collega Van Mechelen is er voor geopteerd om de piste rond het uitbouwen van een Vlaams hoog performant netwerk te verlaten.

De voorbije jaren zijn deze middelen telkens in de begroting ingeschreven en werden de kredieten toegewezen aan bijvoorbeeld de hogescholen. Met deze middelen hebben de hogescholen in de voor-

bij jaren de noodzakelijke investeringen kunnen doen in hard- en software om hun campussen aan te sluiten op BELNET. BELNET is het door de federale overheid gefinancierd wetenschappelijk computernetwerk waarop alle Belgische universiteiten en onderzoeksinstituten zijn aangesloten.

Zoals reeds aangegeven in de beleidsnota wetenschapsbeleid 2002 – 2003, is in de loop van 2002 duidelijk geworden dat het inschakelen van het glasvezelnetwerk van de Vlaamse overheid om de verbinding tot BELNET te optimaliseren of om een eigen Vlaams wetenschappelijk netwerk uit te bouwen, niet haalbaar is.

Zoals de middelen voor de bibliografische bestanden en tijdschriften in elektronische vorm voor de universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten enige jaren centraal beheerd werden om onder meer de opstartkosten te financieren en deze vervolgens aan de enveloppes van de instellingen werden toegevoegd, heeft zij samen met minister Van Mechelen er voor geopteerd om deze middelen te heroriënteren binnen het programma wetenschapsbeleid. De basisinvesteringen om alle Vlaamse hogescholen aan te sluiten op BELNET zijn immers uitgevoerd en de instellingen worden best geresponsabiliseerd. Elke instelling kent haar noden inzake informatica-infrastructuur en moet zelf beleidsopties nemen en beleidsaccenten kunnen leggen.

Vanuit het luik fundamenteel onderzoek is gekozen om deze middelen te heroriënteren in de richting van het FWO – Vlaanderen. Het gaat in totaal om zowat 1,2 miljoen euro aan bijkomende middelen voor het FWO.

Deze budgettaire herschikking brengt de minister tot het inhoudelijk item FWO. De besprekingen met het FWO hebben wat aangesleept, maar leiden nu tot een ontwerp van beheersovereenkomst die één van de komende weken aan de Vlaamse regering kan voorgelegd worden. Het dossier heeft al het advies van de inspectie van financiën die trouwens een aantal interessante suggesties heeft aangereikt.

Verder is er het item van de ondersteuning van de hogescholen op het vlak van het wetenschappelijk onderzoek. Oorspronkelijk was het de bedoeling om de middelen van het zgn. Hobu-fonds over een periode van 3 jaar te heroriënteren naar het projectmatig wetenschappelijk onderzoek.

In samenspraak met minister Van Mechelen hebben de ministers beslist omwille van het succes van de formule en omwille van de noodzaak van de ondersteuning van de 2 cycli opleidingen in hun inbedding in het wetenschappelijk onderzoek de middelen op het oorspronkelijk peil van 2002 te behouden. Ten opzichte van de initiële begroting komt dit neer op een extra-bedrag voor de hogescholen van 3 miljoen euro.

Bij het eindoverleg over het structuurdecreet, dat op 2 april 2003 met een tweederdemeerderheid werd goedgekeurd, is er voor geopteerd om het projectmatig wetenschappelijk onderzoek voor een bedrag van 3 miljoen euro structureel te ondersteunen. Bij de volgende technische correctie van de begroting zullen hiervoor dan ook de nodige betalingskredieten worden voorzien.

III. ALGEMENE BESPREKING

1. Vragen aan minister Marleen Vanderpoorten

De heer *Dirk Holemans* verneemt uit de toelichting dat de regering kortelings de nieuwe beheersovereenkomst met FWO-Vlaanderen zal afsluiten. Hij vraagt wat de verhouding is van deze overeenkomst met het debat over Beter Bestuurlijk Beleid. Het is immers de bedoeling om FWO-Vlaanderen in dit kader om te vormen tot een IVA, Intern Verzelfstandigd Agentschap.

De heer *Gilbert Vanleenhove* sluit zich aan bij deze vraagstelling. Hij pleit ervoor FWO-Vlaanderen, maar ook VITO en IWT niet, zoals door de regering voorlopig voorzien, een IVA te maken, maar wel een EVA, Extern Verzelfstandigd Agentschap. Op die manier zou deze instelling de – noodzakelijke – autonomie die men vandaag heeft, kunnen behouden. Hij vraagt of de leden een kopie van de beheersovereenkomst met FWO-Vlaanderen kunnen krijgen.

– *antwoord van minister Marleen Vanderpoorten*

Minister Vanderpoorten verwijst naar de bespreking van de begroting 2003 waarin deze problematiek reeds uitvoerig aan bod kwam. Deze problematiek moet uiteindelijk uitgeklaard worden in het debat over Beter Bestuurlijk Beleid, waarvan het raamdecreet einde juni nog aan bod komt in het parlement. Dit debat heeft echter geen enkele band met de nieuwe beheersovereenkomst. Zij zal een kopie van de nieuwe beheersovereenkomst aan de leden overmaken.

2. Vragen aan minister Dirk Van Mechelen

De heer *Dirk Holemans* wijst met het oog op de problematiek van de mobiliteit in Vlaanderen op het belang van het Huis van de Logistiek. Hij suggereert om met de verenigde commissies onderwijs en economie in het najaar een werkbezoek te organiseren.

De heer *Gilbert Vanleenhove* vraagt of inmiddels het centrum WIJS-Vlaanderen werd opgericht.

– *antwoord van minister Dirk Van Mechelen*

Minister Van Mechelen antwoordt dat het Huis van de Logistiek een subsidie krijgt van 11, 4 miljoen euro. Hij beaamt dat een werkbezoek aan het Huis zelf interessant en nuttig kan zijn. De heer Gilbert Vanleenhove, voorzitter, stelt dat de respectieve commissievoorzitters dit werkbezoek zullen voorbereiden.

Hij verduidelijkt dat het centrum WIJS-Vlaanderen binnen het departement de onthaalstructuur vormt voor de wetenschapspopularisering. Binnen de discussie van Beter Bestuurlijk Beleid werd beslist geen IVA op te richten vermits geoordeeld werd dat er niet voldoende kritische massa voorhanden is.

IV. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

1. Decreetbepalingen

Artikel 12, PR 71.10

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt indicatief aangenomen met 10 stemmen bij 11 onthoudingen.

2. Begrotingstabel

Programma's 71.10, 71.20, 71.30 en 71.40

Bij deze programma's worden geen opmerkingen geformuleerd.

De programma's worden indicatief aangenomen met 12 stemmen 6 tegen, bij 5 onthoudingen.

De verslaggever,

Jos DE MEYER

De voorzitter,

Gilbert VANLEENHOVE